

לכבוד: שר האוצר, ח"כ ישראל כץ

שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, ח"כ איציק שמולי

הנדון: תמונת מצב ודרישות מצד הסטודנטים על מאבק מקצוע העבודה הסוציאלית בישראל.

עו"סים שינוי הינה עמותה סטודנטאלית לסטודנטים לעבודה סוציאלית, שפזורה ב-8 מוסדות לימוד ברחבי הארץ. העמותה הוקמה ב-2009 ושמה כמטרה לפעול למען השירותים החברתיים ומקצוע העבודה הסוציאלית בישראל. הפעילות שלנו מתבטאת בקידום לימודי המקצוע ברמה האקדמאית ובפעילויות למען שיפור עתידנו המקצועי, תוך שיפור השירותים והתנאים. עו"סים שינוי קמה מתוך מצוקה של סטודנטיות וסטודנטים נוכח תמונת מצב העבודה הסוציאלית בישראל.

בסקר שערכנו בשנת 2020 בקרב 200 סטודנטים ברחבי הארץ נמצא כי:

1. **40%** מהסטודנטיות הצהירו שלא יעבדו במקצוע לאחר התואר.
2. **91%** מהסטודנטיות דיווחו כי לא יעבדו בשירותים החברתיים תחת המדינה.

בסקר נוסף שערכנו בקרב 180 בוגרות תואר (עובדות צעירות עד 5 שנים מסיום הלימודים) נמצא כי:

1. **40%** שוקלות לעזוב את המקצוע 5 שנים הקרובות.
2. **25%** עוזבות את המקצוע 5 השנים הראשונות לעבודה.
3. **71%** מהמשיבות ענו שהסיבות לעזיבה הם השכר ותנאי העסקה.

נתונים אלו מצביעים על החשש שמלווה אותנו במחשבה על עתידנו המקצועי, במיוחד בשירות הציבורי תחת המדינה. האיגוד הצהיר על **1000** משרות שאינן מאוישות היום, ולאור זאת, ניתן לראות, כבר עכשיו, כי סטודנטיות רבות בוחרות לא להמשיך במקצוע אחרי הלימודים - אנו צופות כי מספר התקנים שלא מאוישים רק יגדל ויתעצם.

לאור זאת, אנו הסטודנטיות יוצאות באמירה: **לא עו"סים בכל מחיר**. שמתריעה על המצב הקיים כי בתנאים הנוכחים לא נסכים לעבוד ואנו דורשות שינוי מידי. יותר מ**1000** סטודנטיות חתמו בחודש האחרון תמכו במסר וחתמו על עצומה, שבמצב הנוכחי לא נהיה עובדות סוציאליות בכל מחיר - <https://www.atzuma.co.il/loosim>

אנו דורשות:

- השקעת משאבים ותקציבים מאסיבית למען הצלת השירותים החברתיים במדינת ישראל, במיוחד לאור השפעות משבר הקורונה. סטודנטיות רבות מגיעות להכשרה המעשית ורואות את העובדות הסוציאליות מתמודדות עם מחסור בכלים ומענה עבור הפונים. לאור משבר הקורונה, אנו נחשפות לרשימות ההמתנה הארוכות שיש בשירותים החברתיים ובמרכזי טיפול, כמו מרכז לאלומות במשפחה, התמכרויות ועוד. אנו קוראות לקבוע כי השירותים יהיו מוחרגים מכל קיצוץ ואף לפעול להוספת תקציבים ומשאבים.

שינוי השכר והתאמה למצב המשק היום – טבלת השכר של העובדות הסוציאליות עודכנה לאחרונה לפני כ-20 שנה ומתחילה משכר בסיס מאוד נמוך. שכר בסיס של עובדת מתחילה הינו **2,299** מחצית מהסכומים הנמצאים בטבלה שכר אינם עוברים

את שכר המינימום שקיים היום. כמו כן, ב-75% משרה עובדת סוציאלית משתכרת בסכום של **5,200 לחודש**. כסטודנטיות אנו משקיעות 3 שנים בלימודים ובהכשרה מעשית, וסכומים אלו לא מכבדים את העבודה הקשה לאורך הלימודים. אנו דורשות לחזק את הדרישות של האיגוד, ליצור רפורמה חדשה לשכר אשר תכבד את ההשקעה של הסטודנטיות ותגדיל את הסיכויים להישארות במקצוע.

תקינה - בועדת אללוף בשנת 2014 שפעלה למיגור העוני, התקבלה ההמלצה שעו"ס משפחה תטפל בעד 60 תיקים\משפחות. בעוד שסטודנטיות בהכשרתן מלוות 5 משפחות, עו"ס עשויה לטפל ב**300 משפחות**, כמות שלא מאפשרת להעניק טיפול הולם ומעמיק. עו"ס לחוק נוער שמתעסקת במקרים רגישים של הוצאת ילדים מהבית, חווה את המספר המרבי של אלימות כלפי עו"סים. אנו מאמינות שאם היא לא הייתה מטפלת בכמות גדולה של משפחות היו מקרים שיכלו להימנע. נוסף לאלו, יותר משליש מהעובדות נאלצות לעבוד ב2 משרות, רוב המשרות מפוצלות ולא במשרה של 100%. אנו דורשות חקירה מקיפה ומעמיקה מטעם המשרד לבחון את העומסים והתקינה בתפקידים השונים כדי להסדיר את התקינה מחדש.

מוגנות- מקרי האלימות הקשים כלפי העובדות הסוציאליות הולכים ומתגברים. מסקר שביצע האיגוד עולה כי **83%** מהעובדים הסוציאליים חוו אלימות במקום העבודה וכי **55%** לא מרגישים בטוחים בעבודתם. לא ייתכן שעובדת סוציאלית תבצע את תפקידה מטעם המדינה, תוך כדי שהיא חוששת לחייה. חייבים להפסיק את מקרי האלימות באופן מיידי על מנת שהעובדות הסוציאליות יוכלו להמשיך לבצע את עבודתן. אנחנו דורשות לקדם את תוכנית המוגנות שהמו"מ בגינה תקוע כבר מעל שנה, לתקצב את הקמת המטה ולעצור עכשיו את האלימות כלפי העובדים הסוציאליים.

סטנדרטיזציה בהכשרות המעשיות – ההכשרות המעשיות מתקיימות ב-14 בתי הספר לעבודה סוציאלית בישראל ומטרתן זהה בכל מוסדות הלימוד השונים. אולם, למרות המטרות הזרות, קיימים פערים בין הפריפריה למרכז ובחוזק של מוסד הלימוד אשר משפיעים על רמת המקצועיות של הסטודנטית. איכות ההכשרה משפיעה באופן ישיר על רצון הסטודנטיות להמשיך במקצוע. יש לקבוע סטנדרטים אחידים להכשרה המעשית והן לשכרן והעסקת המדריכות המשפיעים ישירות על רמת ההדרכה. אנו דורשות לטפל בסוגיה זו במהלך השנה הקרובה ולגייס את המל"ג לקיום ועדה אשר תסייע לשמור על רמת הכשירות המקצועית של דור העתיד במקצוע העבודה הסוציאלית.

בחרנו ללמוד עבודה סוציאלית כי אנו מאמינות ששינוי הוא בר השגה, הן של אדם פרטי והן של מערכת שלמה ואמונה זו מנחה אותנו יום יום בלימודינו ובהכשרה המעשית. **אנחנו מצפות שתתמוך ותפעל למילוי בקשתנו לשיפור השירותים החברתיים ותנאי השכר של העובדות הסוציאליות.** עובדים ועובדות סוציאליות הם המשאב הכי גדול שיש למערכת וככל שנצליח לאייש את התקנים החסרים ולהפחית את העומסים, השירות שינתן יהיה מיטבי.

העובדות הסוציאליות מהוות את חזית הרווחה בחברה הישראלית מטעם המדינה ויש להעניק להן את הגיבוי המירבי. אנו רואות את הריחוק של הסטודנטיות מהמקצוע וצופות שאם לא יהיה שינוי משמעותי **סטודנטיות לא יעבדו בכל מחיר**.

על החתום:

עמותת עו"סים שינוי

ובתמיכה של ראשי בתי הספר לעבודה סוציאלית :

שם תפקיד מוסד לימוד

האוניברסיטה העברית פרופ' מונא ח'ורי-כסאברה, דיקנית בית הספר לעבודה סוציאלית ולרווחה חברתית ד"ר איריס צדוק, ראשת המדור להכשרה מקצועית ומעורבות חברתית	המכללה האקדמית ספיר ד"ר רועי טל, ראש בית הספר פרופ' אורית נוטמן שוורץ ד"ר עינב שגב ד"ר יעל הוכמן ד"ר לימור גדות ד"ר ג'וליה צייטין ד"ר עירית רגב ד"ר מרים לוינגר דר רבקה רנץ ד"ר מירב משה-גרודופסקי ד"ר מעיין פיין ד"ר פעת מור-סלהו ד"ר אורנה בר ד"ר שמוליק שיינטוך נוגה פיטובסקי-נוה	אוניברסיטת חיפה פרופ' יעל לצר, ראש בית הספר לעבודה סוציאלית ד"ר מיכל קורא, ראש ה-BA אוניברסיטת בן גוריון בנגב פרופ' אורלי שריד, ראש בית הספר ענת שלו אבוחצירא, רכזת היחידה להכשרה מעשית פרופ' מיכל קרומר נבו פרופסור רוני קאופמן ד"ר אפרים דויד שחר תימור-שלוין ד"ר עינת וגר אטיאס פרופ' ורד סלונים-נבו ד"ר אפרים דויד פרופ' דורית סגל אנגלצין גבי ורד דיטשמן ד"ר עופר אדלשטיין ד"ר תהילה רפאלי ד"ר נטע אחדות ד"ר גליה מורן ד"ר יאיר רונן ד"ר יאנה שרגא פרופ' אפרת הוס
המרכז האקדמי רופין ד"ר רונית אבן זהב, ראש המחלקה לעבודה סוציאלית עמית צריקר, עו"ס ד"ר יעל לביא ד"ר עופר שנער לבנון ד"ר גדי נסים ד"ר אביטל קאי צדוק	המכללה האקדמית תל חי ד"ר אילה כהן, ראש החוג לעבודה סוציאלית אביטל בילר דגן, מרצה ומתאמת לימודי שדה. ד"ר עו"ד מיכל סגל פרופ' שירה הנטמן תמי סמיש-נמליך ד"ר אביגיל מור , ד"ר דפנה גרוס-מנוס מייקל מנסקי ד"ר סואר מחול חורי	המכללה האקדמית עמק יזרעאל ע"ש מקס שטרן פרופ' יואב לביא, ראש החוג לעבודה סוציאלית עו"ס הדס דיקמן, ראש היחידה ללימודי שדה
המכללה האקדמית צפת פרופ יעל גירון, ראש החוג לעבודה סוציאלית ד"ר יעלה טומסיס		
המכללה האקדמית הדסה ירושלים פרופ' אילנה דובדבני, ראש החוג לעבודה סוציאלית		
אוניברסיטת בר אילן פרופ' נחמי באום, ראש בית הספר ד"ר ענת בן פורת, ראש ה-BA		
המכללה האקדמית אשקלון פרופ' מנחם מוניקנדס, דיקן הפקולטה לעבודה סוציאלית		

